

HE

CE

EKİM 2016

Dosya
**15 TEMMUZ:
 DRAMATİK DÖNÜŞÜM**

Rasim Özdenören / Hüseyin Atlansoy / Hakan Şarkdemir / Mustafa Muharrem / Mehmet Ayıcı / Yasin Koç / Cafer Keklikçi / Emre Miyasoğlu / Halil Ünal / Mustafa Uçurum / Zafer Acar / Elçin Sevgi Suçin / Çağatay Telli / Süleyman Unutmaz / Hasan Özlen / Melike Kılıç / Leyla Arsal / Dursun Bulut / Mehmet Biter / Wulf Koepke / Wolfgang Borchert / Wayne C. Booth / Burak Ş. Çelik / Suzan Sarı / Mustafa Melih Erdoğan / Cansu Dikme / Ahmet Sait Akçay / H. Neşe Koçak / Galip Bildirici / Hayrettin Orhanoğlu / Osman Akyol / Manolya Gürocak / Memduh Özdemir / Şükrü Karatepe / Vefa Taşdelen / Cevdet Karal / Ali K. Metin / Mehmet Sümer / Baki Kaya / Abdullah Kasay / Hasibe Çerko / Mustafa Kirenci / Hasan Bozdaş / Ahmet Sezikli / Muhammet Fatih Kutlubay Keleş / İsmail İrmacık / İbrahim Demirci / Âlim Kahraman / Zekî Yıldırım / Bülent Ata / Ali Yılmaz / Cüneyt Karakuş / Naciye Diken / Mehmet Doruk Kandemir / Asım Gültekin / Ömer Ayhan / Hülya Soysekerici / Kâmil Büyüker / Zühal Baylan Çalış

238

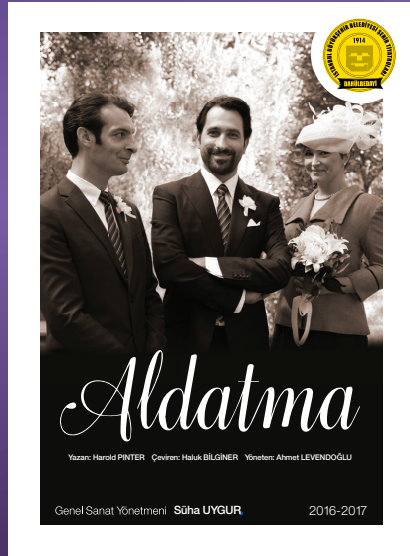

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Şehir Tiyatroları

1914

5 Ekim ...Ve Perde.

Süha UYGUR
Genel Sanat Yönetmeni

/sehirtiyatrosu

/sehir_tiyatrosu

/sehirtiyatrolari

www.ibst.gov.tr

HECE

EKİM 2016

238

KÜNYE

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ
ISSN 1301-210X

YIL: 20 SAYI: 238
Ekim 2016
(Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd.Şti. Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ö. Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni
Rasim Özdenören

Yayın Kurulu
Âtîf Bedir, Cafer Haydar, Hayriye Ünal, İbrahim Demirci, Yusuf Turan Günaydın

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14
P.K. 79 Yenışehir/Ankara
İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma : Hayriye Ünal, İbrahim Demirci

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta web: sarakusta.com

Baskı: Dumat Ofset
Tel: (0.312) 278 82 00

2016 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık: 120 TL.
Kurumlar İçin: 330 TL.
Yurt Dışı: 150 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri
verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 30.09.2016

ÖNYAZI

Rasim Özdenören/15 Temmuz ve Siyasa Ortamında Türkiye / 6

ŞİİRLER

- Hüseyin Atlansoy/İlik / 12
 Hakan Şarkdemir/Haşim'in Kurbağasına O Gün Ben Ne Dememiştim / 13
 Mustafa Muharrem/Geyik Gerilimi / 16
 Mehmet Aycı/Oyun Bahçesinden / 17
 Yasin Koç/Ermeni Yokuşu / 18
 Cafer Keklikçi/Uzak Ayarı / 19
 Emre Miyasoğlu/Saklambaç / 21
 Halil Ünal/Önemsiz Küçük Bir Ayrıntı / 23
 Mustafa Uçurum/Çatı Katı / 24
 Zafer Acar/Ağlamayı Unutma / 26
 Elçin Sevgi Suçın/Yaktım Postumu / 28
 Çağatay Telli/Karanlığa Övgü / 30
 Süleyman Unutmaz/Esma'nın Bulutları / 32
 Hasan Özlen/Tütünsüzken Söylenmiştir / 33
 Melike Kılıç/Bir Filminden Bir Kesit / 35
 Leyla Arsal/Mandal / 37
 Dursun Bulut/Sabaha Kadar Açık Gece / 38
 Mehmet Biter/Lada Steyşn / 39

ÇEVİRİ SAYFALARI

- Wulf Koepke/Borchert'in Lehine Ne Söylenbilir? / 40
 Wolfgang Borchert/Elbe Nehri / 42
 Wayne C. Booth/Edebiyat Eserinde İroniden Doğan Başarı / 46

ÖYKÜ

- Ahmet Sait Akçay/Electric Avenue / 51
 H. Neşe Koçak/Kanarya Denizi / 53

YAZILAR

- Galip Bildirici/Gece Üzerine / 56
 Hayrettin Orhanoğlu/Şiirde Deneysellik ve Mehmet Aycı'nın Şiirleri / 59
 Osman Akyol/Karanlıkta Uyananlar'dan İş ve Ekmek'e
 Yeşilçam'da İşçi Filmleri / 64

AYIN SÖYLEŞİSİ

- Manolya Gürocak/İbrahim Demirci: "Sanatta Belirli Formüllerin
 Yararlı Olduğunu Sanmıyorum" / 69

DOSYA

15 TEMMUZ: DRAMATİK DÖNÜŞÜM

- Memduh Özdemir/Türkiye 15 Temmuz Gecesi Sokaktaydı Çinkü
 Hakikat Beşten Büyüktü / 77
 Şükrü Karatepe/Ordunun Siyasal İşlevi ve Askerî Darbeler / 80
 Vefa Taşdelen/Darbeye Felsefeyle Bakmak / 87
 Cevdet Karal/15 Temmuz Akşamı Devrilen Diktatör / 95
 Ali K. Metin/Şiirimizin Darbelerle İmtihanı / 97

- Mehmet Sümer**/*27 Mayıs Darbesi Karşısında İkinci Yeni* /102
Manolya Gürocak/*Albert Camus'nün Cezayir'i Nasıl Ağırırsa* /106
Baki Kaya/*Orduda Darbeci Gelenek; Bir Toplum Mühendisliği Projesi ve*
15 Temmuz Darbe Girişimi /110
Abdullah Kasay/*Öbür Türü* /120
Hasibe Çerko/*Üslup Her Şeyi Değiştirir* /123
Mustafa Kirenci/*Çağrılanlar ya da Çağrını Alanlar* /126
Hasan Bozdaş/*Türkiye ve Orta Doğu Bağlamında*
Halk Hareketlerinin Gücü /129
Ahmet Sezikli/*Türkiye'de Sivil Olmanın Zorluğu ve Güzelliği:*
15 Temmuz Direnişi /136
Muhammet Fatih Kutlubay Keleş/*Bir Milletin Kendi Kendisinin*
Gazetecisi Olması /139
İsmail İrmacık/*Amerikan İşçi "Kuşatma" The Siege/ Kuşatma (1998)* /142

OKURYAZARIN NOTLARI

- İbrahim Demirci**/*İsyan, İhtilâl, İnkılâp, Devrim, Darbe...* /146

YAZARIN OYUNCAKLARI

- Âlim Kahraman**/*Çocukluk Oyuncaklarım* /149

PORTRE

- Mehmet Aycı**/*Sana Bu Yakışır* /152
Mustafa /153

BENİM FİLMLERİM

- Zelkif Yıldırım**/*Les Quatre Cents Coups* /155

HECE POSTASI

- Bülent Ata** /157

ÇEŞİTKENAR

- Cevdet Karal**/*2015 Necip Fazıl Şiir Ödülü Konuşması* /159
Ali Yılmaz/*Mustafa Melih Erdoğan'la İlk Şiir Kitabı Üzerine Kısa Kısa* /161
Cüneyt Karakuş/*'İyi' Kısa Filmleri Diğerlerinden Nasıl Ayırt Edeceğiz?* /163
Manolya Gürocak/*Cansu Dikme'yle Çeviri Macerasına Dair Kısa Kısa* /164
Naciye Diken/*Kuram, Düşünce ve Notlar Dergisi* /165
Mehmet Doruk Kandemir/*Yaş 18* /166
Edebiyatın Kaybı: Vedat Türkali /167

BEYAZ HABERLER

- Asım Gültekin** /168

YENİ KİTAPLAR

- Ömer Ayhan**/*En Uzağından Unutuşun* /170
Hülya Soyşekerci/*Sanatın Gücü* /173
Kâmil Büyüker/*Ömürdür Gelir Geçer* /175
Zühal Baylan Çalış/*Cahit Zarifoğlu'yla Yedi Yıl* /177

YAZARLARIMIZIN DİKKATİNE

Kıymetli *Hece* yazarları, zaman zaman ortaya çıkan karışıklıkları önlemek ve yazılar arasında bütünlük sağlamak için gönderdiğiniz yazılarda aşağıdaki kurallara uyulması gerekmektedir.

1. Ürünlerinizi hece@hece.com.tr adresine ürününüzün konusuna göre e-posta subject/konu kısmına “hece dergisi için”, “heceöykü için” veya “hece yayınevi için” notunu düşerek gönderiniz. Dolaylı gönderilen veya adresimize ileilmeyen ürünlerin sorumluluğu dergilerimize veya yayınevimize ait değildir.

2. Elektronik postayla gönderilen her türlü yazılı ürünün Word dosyası içinde, ürünün adı ve yazarın adı hem dosya içinde en üste hem de dosya adına yazılarak; her türlü görsel ürünün JPG veya benzer versiyonda bir dosya olarak e-postaya ek olarak (“attach” ederek -ataş işaretine tıklayarak “dosya ekleyin” komutuyla-) gönderilmesi gereklidir. İlk kez ürün gönderirken aynı türden olanları birden fazla ürünle ve biyografinizle birlikte gönderiniz.

3. Gönderilen her ürün **nihai olarak** gönderilmelidir. Bir başka deyişle “düzeltile şekli yeniden gönderiyorum”, “son şekli” vb. ibarelerle yeniden gönderilen aynı ürünlerin sonraki versiyonları dikkate alınmayacaktır. *Hece*’ye gelen her ürünün **ilk gönderilen versiyonu** esas alınacaktır.

4. Gönderdiğiniz ve “yayımlanmayacaktır” bildirimini almadığınız bir ürünü, ürünün akıbetini bilmeseniz bile bizimle irtibat kurmadan başka bir dergiye veya yayın ortamına göndermeyiniz. Bize gönderilmiş olan bir ürün, yazarı tarafından bize bilgi verilmeden başka bir yerde yayımlanırsa bu durum tarafımızdan etik bir problem olarak telakki edilecektir.

5. *Hece*’de yayımlanmış olan şiir, öykü vb. tüm ürünlerin, yazılı veya **tümü görülecek şekilde** fotoğraf olarak veya kopyalanmak suretiyle herhangi bir antoloji, Facebook, Twitter, Instagram vb. sosyal medya platformlarında veya blog, web sitesi gibi kişisel alanlarda yayımlanmadan önce mutlaka ürünün bulunduğu sayıdan **bir sonraki sayının rafa çıkma tarihi** beklenmelidir. Ürün derginin tam künyesi kaynak verilerek yayımlanabilir.

6. Yazım kurallarında TDK kurallarını uyguluyoruz. Eser adlarını italik; şiir, bölüm, şarkı adlarını çift tırnak içinde kullanıyoruz. Dört satırı aşan alıntılarda ilave girinti verilerek ve punto küçültmek suretiyle alıntı belirginleştirilmelidir. Daha kısa alıntılar çift tırnak içinde verilmelidir, alıntılarda italik (asal metinde yoksa) kullanılmamalıdır.

7. **WORD’E DAİR BİRKAÇ TEKNİK AYRINTI:** *Hece*’ye gönderilen dipnotlu yazılarda Word içindeki “Başvuru-Sonnot ekle” ilişimi kullanılmalıdır. Dipnotlandırma ve kaynakça eklemeye Şikago stilini öneriyoruz. Şiir gibi alt satıra geçmek gereken ürünlerde SHIFT+ENTER kullanmak sorun oluşturuyor. Sadece ENTER tuşuna basarak alt satıra geçiniz.

PARAGRAF GİRİNTİSİ vermek için öncelikle “paragraf iletişim kutusu”nda sol girintiyi 0.5 yapınız. Bu zor gelirse “Word cetveli”ni kullanınız. Bu da zor gelirse paragraf girintisini TAB tuşuyla yapınız. Bu üç yol dışında bir yol kullanmayınız. Paragraf girintisi de dâhil olmak üzere hiçbir biçimsel boşluğu “**ara çubuğu**” [space bar] ile **yapmayınız**. Konuyla ilgili açıklayıcı bir görsel sayfa 178’de yer alıyor.

Rasim Özdenören

15 TEMMUZ VE SİYASA ORTAMINDA TÜRKİYE

Görünürde ülke dâhilinde herhangi bir sıkıntı yokken ne oldu da küresel ölçekte bu ülke yönetiminden, Türkiye’den birileri rahatsızlık duymaya başladı?

Neden hükümetin icraatı hakkında konuşulmuyor da, Recep Tayyip Erdoğan hedef seçiliyor?

Niçin kimse hükümetin herhangi bir icraatını söz konusu edip eleştirmiyor da Recep Tayyip Erdoğan diktatör diye tutturuyor?

Bu ülke, temelde, 2002’den bu yana bu kişinin önderliğinde onun hükümetleri tarafından yönetiliyor. Ve o tarihten itibaren ülke kendi inisiyatifini kullanarak istikametini belirliyor.

Mesele sanıyorum tam da bu noktada temerküz ediyor. Problemin özünde, Türkiye’nin bölünüp parçalanması noktasından çok, onun içte ve dışta kendi inisiyatifini ile hareket etme özgürlüğüne sahip çıkması ön alıyor. Öyle görünüyor ki, Türkiye’nin inisiyatif alması önlenemezse mesele kalmayacak. Ama onu önleyemezlerse parçalama planı sahneye konmak istenebilir.

Tabii ki, sorun tek boyutlu değil. Mahut Davos toplantısına kadar dış politikada “sıfır sorun” sloganını benimsemiş olan Türkiye, o tarihten sonra bir sorunlar yumağı ile karşı karşıya bırakıldı. Davos’tan sonra Türkiye, İsrail ile ilişkilerini en alt düzeye, ikinci kâtip düzeyine indirdi. Ve o tarihten sonra da, düşmesi beklenen, düşmesi için gün sayılan Esed’e İsrail sahip çıktı. Mısır’da darbe yapıldı, Mursi yerine Sisi getirildi. Arap baharı karakışa döndürüldü...

Bütün bu radikal dönüşümlerin Türkiye'nin dış politikadaki tutumuyla bağlantılı hâlinde olduğunu fark etmek gerekiyor.

Türkiye üzerinde de benzer bir ameliye gerçekleştirilmek istendi. İnisiyatif kullanan bir Türkiye yerine, güdülenebilen bir Türkiye tercihi ön alıyordu; bu da bir Türk Sisi ile gerçekleştirilebilirdi...

Ama Türk halkı darbe teşebbüsünü çlgın bir cesaretle püskürttü. Bunu yaparken dünya siyasasının yönünü değiştirdiğinin bilincinde bile değildi belki.

Darbe girişiminin bir halk hareketiyle püskürtülmesi Batı dünyasının beklemediği bir olay oldu ve Batı dünyasının beyninde şok yarattı.

Bu nedenle ilk anda darbenin püskürtülmesi gerçeğini kavrayamadı, o, işlerin kendi beklentisi istikametinde gelişip sonuçlanacağını düşünüyordu.

Batı dünyası ya da dünya sistemi darbenin püskürtülmesi karşısında niçin şaşırıldı? Ve hâlâ o şaşkınlığı niçin üstünden atamadı?

Çünkü o, darbenin başarısız kalacağını aklının ucundan bile geçirmiyordu. Türkiye, son 14 yıl boyunca kendi inisiyatifi ile yeni bir dünya kurma çabası içinde görünüyordu. Küresel sistemse her şeyin kendi kontrolü altında akışmakta olduğu kabulüyle hareket ediyordu. ABD olsun AB olsun, darbenin akim kalacağına ilişkin en ufak bir kuşku içinde değildi. Hâlen o şokun etkisinden kurtulabildiği kanısında değilim.

Öte yandan bağımsızlık kavramında da konvansiyonel telakki tarzına göre farklılıklar ortaya çıktı. Artık konvansiyonel sömürge veya manda yöntemi yerine vekâlet sistemi tercih ediliyor. Güçlü ülkeler müdahale etmek istediği ülkeye merkezden bir vali gönderme yerine darbe yoluyla o ülkenin içinden bir diktatör çıkararak orayı vekâleten yönetmeyi tercih ediyor. Dünya sistemi bu yöntemi Türkiye'de de uygulamak istedi. Türkiye'nin başına da bir Sisi koymak istedi. Başaracağından öylesine emindi ki...

Ama bu ülkede, Türkiye'de son on dört yıl boyunca köprünün altından çok sular akmıştı. Türkiye, dünya sisteminin boğazına bir kılçık gibi battı.

Darbe girişiminin akim bırakılmasının ulusal ve uluslararası alanlarda farklı etkileri oldu.

Ulusal alanda, darbenin iktisadi hedeflerinin başlıcalarından biri Üçüncü Hava Alanının, Üçüncü Boğaz Köprüsü'nün, İstanbul Kanalı'nın vb. gerçekleştirilmesini önlemektir. Nitekim 2013 Gezi olayları esnasında bu hedeflerini itiraf etmekten kaçınmadılar. Darbenin halkın müdahalesi ve katkısıyla önlenmesi iktisadi açıdan sadece bu projelerin tamamlanmasının önünü açmış olmadı. Aynı zamanda: 1. Hukuk, 2. İdare, 3. İktisat ve Eğitim, 4. Dış Politika alanlarında yapılacak düzenlemeler için mükemmel bir ortam hazırlanmış oldu. Şimdi aşağıda belirttiğimiz reformların gerçekleştirilmesi bekleniyor:

1. Genelkurmay Başkanlığı'nın statüsünün yeniden tanımlanması,
2. Millî Güvenlik Kurulu'nun kaldırılması veya üye kompozisyonunun demokratik hâle getirilmesi (bu demektir ki, üyelerin birörnekleştirilerek ya

tümüyle seçilmişlerden veya tümüyle atanmışlardan oluşturulması; olması gereken elbette üyelerin seçilmişlerden meydana gelmesidir),

3. Vesayet organı olarak çalışan kurumların (YÖK, RTÜK vb.) ilgası veya yetkilerinin ve çalışma yöntemlerinin teknik alanla bağlı olarak yeniden düzenlenmesi,

4. Mahkemelerin (Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay dâhil) hızlı ve âdil karar vermesini sağlayacak önlemlerin alınması; özel mahkeme niteliğindeki mahkemelerin (askerî mahkemeler) kaldırılarak onların yerine asker, sivil tüm memurları kapsayacak memurlara yönelik uzmanlık mahkemelerinin kurulması,

5. Özel okul (özel ortaöğretim okulu, yüksekokul, özel üniversite dâhil) açılmasını sağlayacak yasal düzenlemenin gerçekleştirilmesi (hâlen özel okul adıyla kurulmuş okulların özel kişiler marifetiyle işletilen devlet okulları olduğu bilinmelidir: tedrisat programını kendisi hazırlayan okula özel denileceği hatırlanmalı; mevcut işgücü arzı ile piyasanın işgücü talebi arasındaki açığın dengelenememesinin başat nedenlerinden birinin Türkiye’de hâlen özel okul işletmeciliğine yer verilmemesi hususu olduğu akılda tutulmalıdır).

6. Siyasal Partiler Yasası’nın yeniden düzenlenmesi,

7. Öteki çeşitli yasalarda yer alan bütün antidemokratik hükümlerin kaldırılması veya değiştirilmesi.

8. Bütün bunlar yürürlükteki faşizan Anayasanın kaldırılması ve yerine yeni bir Anayasanın getirilmesi gereğini ortaya koyuyor.

Anayasa değişikliği gerektirmeden yapılabilecek diğer düzenlemelere değinmeye gerek duymuyorum.

Darbe teşebbüsünün akim bırakılmasından sonra aslında yalnız Türkiye’de değil bütün dünyada ikili ve küresel ilişkilerin ekseni kaydı.

Türkiye işbu darbe teşebbüsünün akim bırakılmasının ardından uluslararası ilişkilerde de eli güçlenerek çıktı.

Kimileri, söz konusu fırsatı göz ardı etmek suretiyle Türkiye’nin NATO’dan çıkmasını, ABD ile AB ile ilgisini koparmasını öneriyor. Acaba bu öneri isabetli mi?

Yeri geldikçe söylüyoruz: diplomasi, hasmın gücünü kendi lehine imale etme maharetidir...

Aslında şimdi Türkiye NATO karşısında her zamankinden daha güçlü bir hâle geldi.

Türkiye’nin NATO’dan çekilmesiyle bu örgüt ortadan kalkmayacağına göre onun Türkiye’nin müstakbel dış politika stratejisine hizmet edecek hâle getirilmesini hedeflemek daha akıllıca olmaz mı? Türkiye, öteden beri NATO’nun yeniden yapılanmasını ve örgüt içinde Doğu Avrupa’da ve Orta Doğu’da öncelikler elde etmeyi istemiyor muydu? Şimdi bu fırsatı tepmek mi gerekir, yoksa ondan yararlanmak mı?

Gene aynı görüş sahipleri ortaya çıkan bu son durum muvacehesinde ABD'ye ve AB'ye kafa turalım, nasıl olsa Rusya ile de bazı anlaşmalara vardık, bu da bize güç kazandırıyor; bu durumda ilişkilerimizi Asya ülkeleriyle sıkılaştırmanın yolunu arayalım, diyor.

Bu görüşte de alternatifi yanlış denklemlerde arama açmazı var. Asya ülkeleriyle ilişkileri geliştirmenin bedeli Batı ile ilişkiyi koparmak olmamalı... Bilakis Asya ülkeleriyle ilişkimiz güçlendirilirken, Batı ile olan ilişkilerde de inisiyatifi elde tutmanın inceliğini elden bırakmamaya özen gösterilmeli... Diplomasi, bu ince çizgilerde dengede kalmayı gerektirir. İşbu imkânlar yelpazesine at gözlüğüyle değil, fakat altı ciheti aynı anda görme yeteneğini kullanabilecek feraset ve basiret gözüyle bakmayı hedeflemelidir

Büyük ülke olmanın yolu dünya barışına katkı sağlamaktan geçer. Barışın anahtarı olmaktan geçer. Barışın anahtarına sahip olan savaşın anahtarını da elinde tutmuş olur.

Salt 15 Temmuz merkezli değil, yerküre, İkinci Dünya Savaşından bu yana yeni bir dünyanın kurulma sürecini yaşıyor

Orta Doğu'nun bitmez tükenmez kargaşası yeni dünya düzeninin kurulma çabasının yansıması olarak dışa vuruyor. Yakın geçmişte olup bitenlere bakarak önümüzdeki yakın gelecekte neler olabileceğini tahmin etmek imkân dâhiline sokulabilir sanırım.

Son yüzyılın en önde sayılması gereken olayı Birinci Dünya Savaşı'dır. Dünyanın şirazesi bu savaşla yerinden çıktı. Bu savaşın sonunda Osmanlı Devleti yıkıldı. Osmanlı Devleti'nin yıkılması dünya dengesinin bozulmasına, bir daha da düzelmemesine müncer oldu.

Ben, gerek İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasını, gerekse ondan sonraki savaşların nedenini Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinden çekilmesiyle bozulan dengenin artçı sarsıntıları olarak açıklama eğilimindeyim. Elbette ki tek faktör bu değil, ama başat faktör bu... Dünya dengesini ayakta tutan temel faktörlerden biri ve en önemlisi ortadan kalkınca, o denge bir daha kurulamadı. Çünkü denklemin temel değeri ve en önde gelen faktörü artık yoktu!

Denklemin eksik değeri dünün Osmanlı Devleti ise, günümüzde bunu İslam Birliği olarak düşünmemiz mümkündür. Ancak bu Birliği tek çatı altında toplanmış bir İslam Devleti olarak kabul etme yerine, kendi aralarında gümrük duvarlarını kaldırmış ülkeler manzumesi olarak düşünmek yerinde olur. Türkiye, verili koşullarda söz konusu Birliğin lokomotif olmaya aday görünüyor.

Buraya kadar söylediklerimizden sanıyorum 15 Temmuz darbe girişiminin, Türkiye'yi darbeyi tasarlayanların istediği konumun tam da aksi düzleme yerleştirdiğini ifadeye çalıştığımız anlaşılıyor. Ne istiyorlardı, ne oldu:

1. Türkiye'yi yalnızlaştırmak istiyorlardı. Dünyadan soyutlanmış, diğer İslam ülkeleriyle bağları koparılmış, kolu kanadı kırılmış bir Türkiye...

2. Gerek kendi bölgesinde gerek tüm dünyada yükselen bir güç olması önlenmiş bir Türkiye...

Her ikisi de darbeler nezdinde fiyaskoyla sonuçlandı. Tabii ki, darbelerden kastımız sadece ortada görünen FETÖ taşeronu değil; özellikle ABD ile AB...

Darbe girişimcilerinin bu iki hedefi de gerçekleşmedi. Ama onlar hedeflerinden vazgeçti mi?

Onların uzun vadeli hedefi belirttiğimiz bu iki temel noktada temerküz etse de, kısa vadede, itiraf etmekten kaçınırsalar bile Erdoğan'sız bir Türkiye hedefliyorlar. Yukarıda değindik. Aslında olaya Orta Doğu'nun reel siyasal gerçeği açısından bakıldığında Türkiye'nin hem Orta Doğu'da hem dünyada siyasanın kaçınılmaz bir denge unsuru olması reddedilmesi zor bir gerçeklik hâlinde görünüyor. Ama olaya kişisel açıdan baktıklarından, Davos'ta (2009) onlara "One minute" restini çekmiş olan bir lidere güven duygusunu yitirdiklerini ifade etmek istiyorlar. Erdoğan'sız bir dünya istemenin temel nedeni bu: yitirilen güven duygusu... Oysa bu dengeyi asli mihrakına oturtacak olanın da gene bu aynı lider olacağı besbelli...

Hâlen 15 Temmuz tertipçilerinin ikincil planı yürürlüğe girmiş durumda. Terörün aralıksız ve kesintisiz sürdürülmesi işbu B planına delalet ediyor olmalı...

Ne ki, Türkiye, her şeye rağmen Orta Doğu'da İsrail'in de ABD'nin de kendisine ihtiyaç duymakta olduğuna ilişkin bilincini yitirmemelidir. Bu demektir ki, kimilerinin zannının tersine, onlarla diplomatik ilişkilerini olağan düzlemde tutmaya ve zedelememeye özen göstermeyi elden bırakmamalıdır.

Türkiye'nin Orta Doğu'da, Afrika'da, tüm dünyada İslam ülkeleri nezdinde elde ettiği itibarını yükseltmesinin iltisak noktalarını (sosyal, siyasal, idari alanlarda) devam ettirmesi gerekiyor. Bu ilişkiler pratikte görünür hâle getirilmeyi bekliyor. Örneğin, toptan bir tedbir ön alacaksa, bu, İslam ülkeleri arasında gümrük birliğinin kurulması olarak öngörülmelidir.

Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'nin ortadan kaldırılmasıyla bozulmuş olan dünyanın siyasal dengesi, günümüzde Türkiye'nin inisiyatifini ile iade edilmeye aday görünüyor. Kimilerinin işine gelmese, görmek istemese veya göz ardı etmeye çalışsa da... Türkiye hâlen elindeki bu avantajları optimum düzeyde kullanmayı başarırca, büyük olmanın raconuna da riayet etmiş olur...

Büyük ülke demek sınırlarının genişliği demek değildir. Büyük ülke etki alanının genişliği ile kaimdir.

Sonuç Yerine:

Türkiye'nin Rusya ile yakınlaşması, onun arkasından yeni oluşumların beklenebileceği çağrışımını uyandırıyor. Sonrasında Suriye ile Mısır ile yaklaşmanın ortamı da açılabilir... Bütün bu teşebbüsler, temelde, en dibinde ABD'yi de AB'yi de rahatlatıcı gelişmeler olarak kabul edilmelidir. İsrail ile

diplomatik ilişkilerin olağan rayına oturtulması, Türkiye'nin Orta Doğu barışının garantörü olarak ön aldığına delalet etmelidir.

Eğer Türkiye bu süreçten beklediğimiz ve umduğumuz gibi güçlenerek çıkarsa (hâlen tüm alametler bu istikamette) dünya barışının dengesi yeniden, fakat bu kez yeni bir düzlemde istikrar bulmuş olacak. Türkiye, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ilk kez ordusuyla dışa çıkmayı göze aldı. Bu da yeni denge- nin habercileri arasında sayılabilir. Ancak nerede durulacağına iyi kestirilmesi lazım... Denizde bilinçsizce engine açılan, geriye dönüşte zorlukla karşılaşır, belki de dönemez olur. O durum gözden kaçırılmamalı...

Aslında, bir bakıma Üçüncü Dünya Savaşı'nın içinde bulunduğumuzu da söyleyebiliriz. Bu savaş bir türlü sonuçlanmak bilmiyorsa, bunun nedenini hep o, denklemdeki eksik değerini yerine konulamamış olmasına bağlamak gerekiyor diye düşünüyorum. Bilakis Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarının müsebbipleri, bu değeri yerine koyma yerine onu, günümüz Türkiye'sinin şahsında tümüyle yeryüzünden silme çabası içinde görünüyor. 15 Temmuz, bu çabanın son başarısız girişimi olarak tecelli etti.

Öte yandan, dünyanın çıkarı, güçlü bir Türkiye'nin varlığına muhtaç. Bunu ABD de AB de biliyor. Rusya ve Çin de...

15 Temmuz bütün bu gelişmelerin miladı olma istidadında görünüyor.

Hüseyin Atlansoy

İLİK

a

kahrolsun amerika deriz sonra demiştim
önce kahrolsun amerika diyorum şimdilerde

b

a niye söylemedin demesine bir kızın
la ilahe illallah muhammedün resulullah
ölsa son sözüm demiştim cebimde lavanta

c

ne aliler gördük; yezit
ne mehdiler gördük deccal çıktılar
samimiyet ahmaklığı engellemez ya
ahmaklık ihanete kılıftır şimdilerde

ç

tam alnın çatından indirirken
bizi gavurun kumaşına dikmek isteyen terziyi
binlerce gül birden açıldı filizinde halisdemirin
ben yönelişlere sana ve yılmaz* hayranım demişti
erol onu nasıl bir hayranlıkla anacağımızı bilmeden

* Yılmaz Daşcıoğlu

Hakan Şarkdemir

HAŞİM'İN KURBAĞASINA O GÜN BEN NE DEMEMİŞTİM

İçten yanmalıydı motor
 İçten kubbeliydi saray
 Don ne kadar uzun
 Din o kadar âlâ
 Dam ise dome
 Kippa ise kubbe
 Alışverişe Kipa'ya mı gitti
 Kapıda mı karşıladı bizi
 Hürmetler de mi etti
 Bir bardak çay vermedi miydi
 Kadimdi kepenk
 Kedimdi levent
 Kelebek gibi uçarak
 Arı gibi sokarak
 Arayı açtım
 Balayıda kaçtım
 Kalayladığın kap
 Kolayladığım çok
 Kolonya isterse sakın
 Fenalaşırsalar asın
 Kiçe dönmek işte budur
 Haddi aşıp da bana –hiç
 Çatmayacaktın

Ne *Fıkh-ı Ekber* bilirsin
 Ne nasibin var *Şifâ*'dan
 Gazzâlî nene gerek
 Sana ne Habermas'tan

O edepsiz fasikül
 Müellifi olduğun
 Kundera'dan derslerle
 Gaz yapan eğri bulgur
 Ne yapıp da konmuştun
 Kunduradan haber yok
 Aristolar fukaha
 Kalpazanlar eflatun

Sana dedim yer yok
 Şuara meclisinde
 Bize şiir mi söyledin de
 Onu biz ketmedecektik
 Onu medeniyete bekçi değil
 Dükkâna sineklik bile düşünmem
 Sahibinin sesiyle
 Beklenen son şarkıydın
 Gizler iken haçını
Pectoralis major'de
Pictorial veznine
 Ben de mi kanacaktım
 Portresini çizerken
 İpekten bir kanvasa
 Şimdi bakıp da ağla
 Şu kanlı atlaslara
 Halkasında o vakit
 Pençesi hıyanetin
 Seni gördüm evet
 Dizlerinde Edip'in

Sana bu boş sayfayı ayıracağım lâkin
 Ayrılık noktası olarak
 Yalnızca burnunu seçtim
 Çünkü öylesine aranan
 Bir mecra değilsin
 Hiç geçmediğim bir geçittin
 Zaten seni çok uluslu bir şirket olarak tasarlamadık
 Kahkaha dolu bir paralakssın sen hiç sormadık
 Ne yana dönersen dön ve
 Hangi açılardan dozalarsan dozala
 Hadi buna daha gerçek öpelim diye

Buna patlangaç üstü enfiye de de
 Aklının erdiğince fesat
 Dilinin döndüğünce çalım
 Aman Allahım bakın
 Türkçe olamamış bir Türkçeyle
 Diyemeyebiliriz ki
 Deneyimleyemediğimizde
 Tuşların ağulu kırında kuş
 Kuantum kant kantat ve kunt et
 Kırım krom kron nokta kom
 Kanonun kamusal bir striptizidir
 Komuta konut zincirinde
 Süje üzeri süje
 Senin kum ve çakıl işlerini
 sonra ham çamur cam ve yağ ve ytong
 sonra teksanol polivinil alkol ve oraton
 sonra herhangi bir mejikten mahrum
 Bir uygarlık gösterisiyle yüklemiş
 Şövale ressamlığına bir son
 Verebilmek adına
 Elbette oç alacaktım
 Yoksa
 Savacaktın sıranı
 O paçavra dilinle
 Sıvanı karacaktın
 Köpeğe su veren fahişe cennete girecek de
 Sanma ki sen de
 İtin hilmini edep sanarak
 Hüznüne aldanan kalabalıkta
 Eninle sıvışacaktın
 Gavura eniklik eden 'fendine sığınacaktın

 Onu isterse metropolit bülteniyle ört
 Onu isterse göm Pontificio çölünde
 Kutsal yağla yıka onu mezmurlarla uğurla
 İster *tallet* giy ister dağıt *koliva*